

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 051 «Економіка»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Статистика бізнесу»

на тему: **«Статистичне дослідження системи вищої освіти України»**

Виконавець:

Студентка факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій

Кравченко Олександра Віталіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Канд. екон. наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Самотоєнкова Олена Вікторівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Актуальність теми кваліфікаційної роботи визначається місцем, яке займає вища освіта в житті суспільства та процесами, що відбуваються у цій сфері в сучасній Україні. Вища освіта, як основа інтелектуального, культурного, духовного та соціального розвитку суспільства, є одним із важливіших складових індексу людського розвитку.

Методи дослідження. При дослідженні явищ і процесів у сфері вищої освіти використовується сукупність статистичних методів аналізу: метод статистичного групування, методи середніх та відносних величин, аналіз динаміки та структури, індексний аналіз, метод оцінки взаємозв'язків.

Завдання дослідження:

- описати динаміку та сучасний стан вищої освіти в Україні;
- дослідити основні тенденції у динаміці кількості закладів вищої освіти, чисельності студентів та науково-педагогічних працівників;
- проаналізувати основні чинники, які впливають на розвиток вищої освіти в Україні;
- запропонувати методи оптимізації мережі закладів вищої освіти;
- обґрунтувати причини зниження кількості закладів вищої освіти та кількості студентів.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є система вищої освіти в Україні.

Предметом дослідження є процеси, що відбуваються в вищій освіті України, пов'язані з переходом до міжнародних стандартів в освітній сфері.

Методи дослідження. При дослідженні явищ і процесів у сфері вищої освіти використовується сукупність статистичних методів аналізу: метод статистичного групування, методи середніх та відносних величин, аналіз динаміки та структури, індексний аналіз, метод оцінки взаємозв'язків.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну базу дослідження склали Закони України «Про вищу освіту» та «Науково-технічну діяльність»,

інші законодавчі акти державних органів управління з проблем розвитку вищої освіти. Використовувались наукові публікації вітчизняних і закордонних учених, публікації Державної служби статистики України, електронні ресурси офіційних сайтів Державної служби статистики та Міністерства освіти і науки України, результати спостережень і обстежень у закладах освіти.

Для обробки і аналізу даних використовуються комп'ютерні програми Microsoft Excel, Microsoft Word та програма Statistica.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (27 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 92 сторінки. Основний зміст викладено на 85 сторінках. Робота містить 31 таблицю, 22 рисунки.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра підготовлено публікацію Кравченко О.В., Самотоєнкова О.В. «Статистична оцінка динаміки та потенціалу закладів вищої освіти»// Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2020. – С. 54 – 61.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні та методологічні основи статистичного дослідження системи вищої освіти в Україні» розглянуто державну політику в Україні у сфері вищої освіти та напрями її подальшого розвитку, систему вищої освіти України та її структуру, використання основних статистичних методів у дослідженні стану та розвитку вищої освіти в Україні.

У другому розділі «Статистичне дослідження потенціалу, динаміки і структури закладів вищої освіти України за 2010-2020 рр.» проаналізовано динаміку та структуру закладів вищої освіти, характеристику потенціалу закладів вищої освіти, кадровий потенціал та розвиток вищої освіти у регіонах.

У третьому розділі «Статистичне дослідження контингенту студентів закладів вищої освіти України за 2010-2020рр.» запропоновано аналіз динаміки

та структури чисельності студентів закладів вищої освіти за формами навчання та джерелами фінансування, методика розрахунку індексу гендерного паритету, прогноз кількості абітурієнтів до закладів вищої освіти.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Кількість закладів вищої освіти знижується. На сьогоднішній день у порівнянні з 2010/2011 навчальним роком вона значно скоротилась на 194 заклади або на 24%. Найбільша кількість закладів вищої освіти спостерігається у 2010/2011 навчальному році та складає 813 закладів. Кількість коледжів, технікумів та інститутів перевищує кількість інститутів, університетів та академій.
2. Заклади вищої освіти за формами власності, то з 2018/2019 навчального року спостерігалася тенденція до зниження. Найбільша їх кількість спостерігалась у 2017/2018 навчальному році і складала 533 заклади. Тенденція збільшення закладів державної власності спостерігалась з 2014/2015 навчального року по 2017/2018 навчальний рік. З 2018/2019 навчального року почалася тенденція до зниження. За державною та корпоративною формами власності найбільша кількість закладів вищої освіти спостерігалась у 2014/2015 навчальному році і складала 144 заклади, а найменша у 2019/2020 навчальному році і складала 115 закладів. У 2019/2020 навчальному році порівняно з 2014/2015 навчальним роком вони зменшились на 20%.
3. Серед закладів вищої освіти за формами власності переважають заклади державної та комунальної форми власності.
4. Найбільша кількість закладів вищої освіти підпорядковується Міністерству освіти та науки України - 44,1%.
5. Кількість студентів вищих навчальних закладів України скорочується. Найбільша кількість студентів навчається на денній формі навчання. У 2019/2020 навчальному році на державному замовленні навчалось

37,95 студентів, за рахунок місцевого бюджету 8,4%, за рахунок юридичних осіб 0,2%, за рахунок фізичних осіб 53,5%.